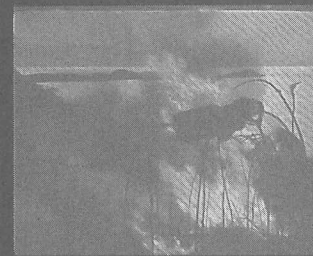
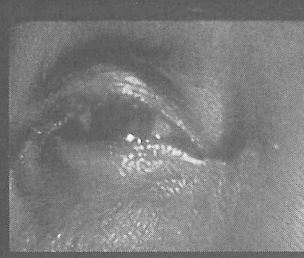
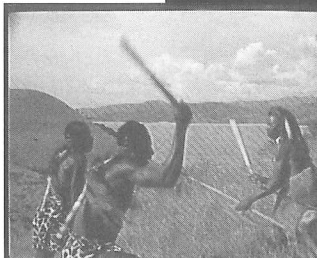

genomen. Het groepje gevangenen in Katinga dat er met wezenloze gezichten bijstond wanneer we ons schminkten voor de voorstelling, die niet voor hen bestemd was, heeft wraak genomen. De zwarte boy in de officiers-kantine die ons bediende; de prostituée die op de hoteldeur klopte; de taxichauffeur die stopte; de jongetjes met de gezwollen buikjes die naast ons bedelden en zonder iets werden weggestuurd; de neger die door een blanke met een biljartkeu op het hoofd werd geslagen; de dienstbode die suiker had gestolen; zij allen hebben zich herhaaldelijk op ons gewroken.

En je kan ze niet eens ongelijk geven. Wij - met ons theater - hadden er niets te maken.

Uit 'Dramatisch Akkoord 14', 1981

THE COUNTRY. 11. FORCE COMMANDER WILL BE MEETING WITH THE VERY VERY IMPORTANT POLITICAL PERSON

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA

Ze weet ook dat ze op een bepaald moment moet beginnen praten over de dood van haar man en van haar kinderen. Dat is verschrikkelijk hard. Dat vraagt om 'beheer' van de voorstelling. Ze heeft geleerd met zichzelf en haar emoties om te gaan. Ik zeg niet dat dit een 'acteursprobleem' is, maar het is er toch heel verwant aan. Om te weten wat het in haar binnenste teweegbrengt, of dit voor haar een catharsis is of juist niet, zou je met haarzelf moeten spreken. Soms zegt ze daar wel iets over. Ze heeft ook nood aan begeleiding. Elke avond, nadat ze haar monoloog heeft uitgesproken, heeft ze

de behoefte aan mensen rond zich heen.

Met uitzondering van Carole zijn de Rwandese acteurs geen professionele toneelspelers. Het zijn wel professionele kunstenaars: auteurs, componisten, vertolkers die in Rwanda of in ballingschap geleefd hebben. Sommigen van hen zijn 'bewakers van de traditie', mensen die een voorgeschiedenis hebben wat de artistieke praktijk betreft, maar die geen ervaring hebben met 'to pretend', met het spel van de acteur, met het 'doen alsof het echt is, terwijl het "vals" is'. Wij hebben hen gedeeltelijk gevonden toen we in Rwanda wa- >>

1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

RWANDA 1994

BE A SET-UP AGAINST THIS VERY VERY IMPORTANT POLITICAL PERSON. FORCE COMMANDER TO INFORM SRS

het Rwanda Tribunaal ook moet beoordelen, is beperkter en veel eenvoudiger. Het gaat hier om zware misdaden op grote schaal tegen burgers omdat zij behoren tot een bepaalde groep, wat nationaliteit, etnie, ras of religie betreft. Nog uit de oprichtingsakte van het Rwanda Tribunaal dient zeker vermeld dat de precieze periode voor de te beoordelen misdaden (het jaar 1994) bepaald is vanuit de overtuiging dat de aanslag op het vliegtuig van president Juvénal Habyarimana (6 april 1994) de burgeroorlog en de genocide heeft ontketend, maar dat ook de voorbereiding van die misdaden moet kunnen onderzocht worden. Verder zal duidelijk worden dat, bijna zeven jaar later, ook hier elk woord telt.

De zwaarste straf die het Rwanda Tribunaal kan uitspreken is de levenslange hechtenis. De internationale gemeenschap, vertegenwoordigd door de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties, vindt, in tegenstelling tot de nationale Rwandese rechtbanken, de doodstraf onaanvaardbaar.

DE EERSTE PROCESSEN

Het Rwanda Tribunaal is bijzonder moeizaam van start gegaan.

De Verenigde Naties hebben het Tribunaal impliciet opgedragen om de topfiguren van het Rwandadrama te berechten en de 'kleine garnalen' over te laten aan de nationale justitie in Rwanda zelf. Toch bracht de openbaar aanklager eerst enkele lokale leiders voor de rechters. Pas in september 1998, vier jaar na de oprichting van het Tribunaal, werd het eerste proces afgerond: het proces tegen Jean-Paul Akayesu, burgemeester en voorzitter van een plaatselijke afdeling van de oppositiepartij MDR (Mouvement Démocratique Républicain) in Taba, Centraal-Rwanda. Jean-Paul Akayesu wordt onder meer beschuldigd van het aanzetten tot moord op 2000 Tutsi's in zijn gemeente. Hij heeft echter zijn onschuld bepleit en stelt dat hij in tegendeel alles heeft gedaan wat in zijn macht lag om nog meer moorden door losgeslagen bendes te voorkomen. Zijn basisstelling is dat hij geen vat kon krijgen op de moordende militie. Akayesu heeft levenslang gekregen maar gaat in beroep. Het proces in beroep moet nog beginnen.

Dit allereerste proces voor het Internationale Rwanda Tribunaal was allesbehalve een voorbeeld van smetteloze justitie. Ontsierend zijn de betwistingen over de vrije keuze van een advocaat door de beklagde, de sterke aanwijzingen dat de getuigen ten laste